

Exempel på risker för vilka en anvisning om identifiering, förebyggande och hantering kan behövas vid ekologisk växtproduktion

Anskaffning och mottagning av produktionsinsatser

Förökningsmaterial

- **Utsädet eller annat förökningsmaterial uppfyller inte ekokraven, till exempel**
 - när det gäller garantibevis eller följebrev
 - blandningen innehåller konventionellt utsäde vars användning kräver tillstånd.
 - Den entreprenör som ekoodlaren anlitar har inte observerat kraven på utsäde som ska användas i ekologisk produktion.
- **Ett utsädesparti motsvarar inte beställningen:** Det anländer konventionellt förökningsmaterial till gården även om beställningen uttryckligen var utsäde som är tillåtet inom ekoproduktion. Gäller framför allt vallfröblandningar som innehåller såväl konventionella som ekologiska komponenter.
- **Korskontamination mellan konventionellt utsäde och ekologisk produkt:** Konventionellt, certifierat utsäde kan innehålla så höga halter av rester av tillväxtreglerande medel som används som till exempel stråförstärkare (t.ex. klormekvatklorid, CCC), att de orsakar rester i den ekologiska växten som odlas (så kallad korskontamination).

Ett prov på korskontamination är till exempel konventionell havre, när ett konventionellt, certifierat utsädes CCC-rest (6 mg/kg) orsakar en korskontamination med ekologisk havre (mogna korn) som nätt och jämnt överskrider analysgränsen (0,005 mg/kg). Risken kan undvikas genom att använda ekologiskt utsäde även vid odling av ren havre. Höga resthalter i konventionellt producerat utsäde är uppenbarligen undantag, men odlare kan fråga producenter av certifierat, konventionellt utsäde om användningen av tillväxtreglerande medel och vid behov avtala om till exempel en undersökning av rester i utsädet.

Konserveringsmedel i foder

- Kontrollera att konserveringsmedlen i foder är lämpliga för ekologisk djurproduktion, om fodret är avsett för användning på en ekologisk djurgård.

Mottagning av ekologisk spannmål och/eller ekologiskt foder av andra ekoaktörer

- Granskningen av ekointyget blev ogjord före köpet och/eller innan produkterna fördes till lagret eller användes.
- Inget följedokument gavs när produkterna togs emot.
- Försäkran om överensstämmelse eller spannmålspasset saknas.
- Brister i dokumentens innehåll: t.ex. kontrollanläggning, skedet för produkten, datum.

Rester av växtskyddsmedel i konventionellt gödsel, råvaror för kompost och torrströ för djur

Ekoaktörer ska identifiera och hantera risker för rester av förbjudna ämnen i ekologisk produktion. Konventionella produktionsinsatser i ekologisk produktion som kan innehålla rester

av växtskyddsmedel är till exempel frön, plantor, gödsel, jordförbättringsmedel, torrströ och råvaror för kompost.

En särskild risk utgör växtskyddsmedel som används i konventionell odling, vars bruksanvisningar innehåller begränsningar för användningen av skördar, växtdelar och skördeavfall som behandlats med medlen. Exempel på begränsningar för användning av skörd enligt växtskyddsmedlens bruksanvisningar (tillgänglig på <https://www.kemidigi.fi/kasvinsuojeluinerekisteri/haku>):

- Växtavfall som har behandlats med medlet får inte användas i en kompost eller för att täcka marken.
- Spannmålets halmstrån får inte användas i odlingsunderlag för matsvampar eller växthusgrönsaker.
- Spannmålets halmstrån eller halm från gräsväxter som odlas för frön får inte användas som foder för mjölkkor och odlingsunderlag för svampar.
- Gödsel från djur som utfodrats med växter som har behandlats med medlet får inte användas för kompostering.
- Skäravfall från gräsmattor får inte som sådant användas som täckning av ett grönsaksland, utan det ska komposteras eller lämnas kvar på platsen.
- Halmstrån från behandlade frövallväxter får inte användas som foder, om det har behandlats efter tre-nod-stadiet.

Exempel: Det är inte förbjudet att använda konventionellt halmstrå som torrströ för ekodjur, men du måste säkerställa att halmstråets ursprung och användning inte omfattas av begränsningar som du måste följa. Hackning av halmstrået minskar dess lockelse som foder.

Hantering och isärhållning av produkter

Spannmålstorkning, rensning eller sortering i konventionell spannmålstork eller andra lokaler

- Spannmålspartier blandas samman i lagret (produkt i omläggningsskedet, konventionell eller ekologisk)
- Ekospannmål blandas med konventionell spannmål på grund av bristfälligt tömda eller rengjorda silor, tippgropar eller elevatorer.
- Spannmål lastas från en konventionell silo i ett ekologiskt spannmålslass.
- Det misslyckas att hålla isär produkter i omläggningsskedet (OML1 och OML2) i egna utrymmen.

Planering av åkerskiftenas användning och odlingsåtgärder

- **Gården får ny konventionell åker i sin besittning:** eventuell parallellodling och isärhållning av produkter
- **Bedömning av om skyddsområdena är tillräckliga:** Användning av bekämpningsmedel på konventionell åker och eventuell vinddrift.
- **Det kommer bekämpningsmedel på ett skifte i ekoproduktion:** En entreprenör som sköter växtskyddsbeslutningen kör i misstag till fel skifte.